

sträckfågelräkningar vid Falsterbo

hösten 2000

Tjugoåttio års strikt standardiserade sträckräkningar som bedrivits under höstarna vid Falsterbo sedan 1973 avslutades i november 2000. 1 089 000 utsträckande fåglar noterades hösten 2000, en tämligen låg siffra jämfört med tidigare höstar. Anmärkningsvärt låga årsnoteringar gjordes för bivrak, duvhök, tofsvipa, skrattnås, backsvala, bo- & bergfink samt gulspurv. Däremot observerades mindre sångsvan, bläsand, ejder, sparvhök, glada, ringduva, grönfink och steglits i ovanligt höga antal. I denna artikel presenteras kompletta sträckssiffror för hösten 2000, samt en reflektion över de siffror som samlats in sedan projektets start.

AV GUNNAR ROOS

FÖR TJUGOÅTTONDE ÅRET i obruten följd bedrevs under hösten 2000 standardiserade sträckräkningar vid Falsterbo i sydvästra Skåne. Projektet, som finansieras av Naturvårdsverket, ingår i den nationella miljöövervakningen, och syftet är att via de årliga sträcksummorna upptäcka pågående populationsförändringar och fastställa långsiktiga beståndstrender hos olika dagsträckande fågelarter (i första hand rovfåglar men också en lång rad tättingar, duvor och andfåglar).

Fältningsarbetet genomfördes under år 2000 helt enligt de gängse rutinerna, d.v.s. daglig bevakning vid Nabben av en ensam observatör (GR) under tiden den 11 augusti - 20 november (102 dagar). Räkningarna påbörjades alltid i gryningen, ca trettiofem minuter före solens uppgång, och pågick fram till kl 14.00 (svensk normaltid). Bevakningen upprätthölls även i storm, regn och dimma, alltså helt oberoende av väder och sträckintensitet.

Den sammanlagda observationstiden uppgick till 857 timmar med följande månadsfördelning: augusti 204, september 267, oktober 245 och november 141 timmar.

STRÄCKET HÖSTEN 2000 Sträcksummorna för samtliga under hösten registrerade fågelarter (131) har sammanställts i tabell 1, per tiodagarsperiod samt totalt. Siffrorna i denna tabell kan direkt jämföras med motsvarande värden för de tjugosju föregående åren.

För fjärde året i följd blev totalsumman utsträckande fåglar låg, ca 1,1 miljoner exemplar. Särskilt fåtaliga var *Fringilla*-arterna, alltså bo- plus bergfink, med 300 000 individer (den tredje lägsta noteringen någonsin för detta artpar). Däremot hade två andra av de dominerande arterna ett mycket gott år, nämligen ringduva (291 000) och ejder (126 000). Av duvorna passerade inte min-

dre än 74 500 på en enda dag och därtill mycket sent på säsongen, den 3 november. Arter med exceptionellt låga respektive höga årssummor redovisas i tabell 2. Man lägger där särskilt märke till bottensiffrorna för tofsvipa, skrattnäs, backsvala och gulspurv samt rekordnoteringarna för mindre sångsvan och bläsand. Poängteras skall också de två senhöstflyttande *Carduelis*-arternas, grönfink och steglits, talrika uppträdande. Några nämnvärda invasionsrörelser förekom annars inte denna höst.

Som grupp uppträdde rovfågeln anmärkningsvärt talrikt med en totalsumma på 28 000 utsträckande exemplar. Av dessa utgjordes 54% av sparvhökar (15 200), 35% av ormvråkar (9 700) och 5% av bivråkar (1 470). För sparvhöken är detta en mycket hög, för bivråken däremot en mycket låg årssumma (den näst högsta respektive den näst lägsta i årsserien 1973-2000). Av säsongens sparvhökar passerade ca hälften under en tiodagarsperiod så sent som den 25 oktober - 3 november. Slutligen måste också gladans fortsatta uppgång till en ny rekordnotering samt duvhökens nästan totala frånvaro i sträckprotokollen denna höst särskilt framhållas.

BESTÄNDSTRENDER 1973-2000 Sträcksummorna vid Falsterbo för sextiofyra fågelarter under tjuogoårsperioden 1973-2000 redovisas

i tabell 3 i form av årliga indexvärden. Statistiskt signifikanta trender i dessa tidsserier, d.v.s. långsiktig ökning respektive minskning i sträckets numerär hos de undersökta arterna, framgår av tabell 4.

Totalt noteras årligen i runda tal 130-160 under dagtid utsträckande fågelarter vid Nabben. Många av dessa uppträder emellertid så oregelbundet eller så fåtaligt att siffrorna ej alla kan utnyttjas i monitoring-sammanhang. I denna kategori ingår inte bara rariteter och invasionsarter utan också flertalet vadare och måsfåglar, vilkas bortflyttning till stor del försiggår redan under högsommaren, alltså före observationsstarten den 11 augusti. Kanske kunde ytterligare några få arter inkluderas i indextabellen (lärkfalk, björktrast, blåmes), men å andra sidan borde kanske ett par av de medtagna arterna uteslutas eller åtminstone betraktas med alldeles särskilt kritisk blick (skedand, svärta, större strandpipare).

I stora drag förutsättes de funna trenderna spegla reella, långsiktiga förändringar i fågelbeståndens numerär inom sträckets rekryteringsområde. Men naturligtvis kan också andra faktorer spela in. En dylik faktor är förändringar i "flyttbänsägenhet" hos partiella flyttare. Ett idealtypiskt exempel är kråkan, hos vilken den successiva och mycket markanta nedgången i sträcksummorna vid Falsterbo sannolikt mera beror på ökad över-

vintringsfrekvens inom Norden än på en nedgång i de svenska och finska kråkbeståndens storlek.

I föregående årsrapport illustrerades årsumornas utveckling vid Falsterbo under perioden 1973-99 i en lång rad innehållsrika diagram med årsindex, treårsmedeltal och trender (Roos 2000). Att material från ytterligare en höst nu tillkommit förändrar naturligtvis ej helhetsbilden. Och hänvisande till tabell 3-4 samt till ovan nämnda diagram inskränker jag mig här till några helt korta notiser rörande utvecklingen under det senaste kvartseket.

Av de 64 granskade arterna i tabell 3 uppvisar 41 (64 %, alltså en mycket hög andel) långsiktiga och signifikanta förändringar i sträckets numerär under perioden 1973-2000. Och dessvärre är en stor majoritet av dessa förändringar av negativ art: 28 minskande mot 13 ökande arter. Förhållandena kan alltså minst av allt kallas stabila; ett utmärkande drag är tvärtom en höggradig dynamik. Skilda fågelgrupper (ordningar) uppvisar emellertid skilda mönster.

Bland andfågeln överväger de positiva förändringarna (totalt sexton arter: sju ökande, fem stabila, fyra minskande). Särskilt gynnsam har utvecklingen varit för grågäsen, men också flera utpräglat nordliga arter uppvisar en klar uppgång: vitkindad gås, prutgås, mindre sångsvan, sjöorre och blåsand. Minskande arter är kricka, svärta, knipa och småskrake. Anmärkningsvärd är krickan, hos vilka sträckssiffrorna vid Falsterbo visar en klar uppgång till början av 1980-talet och därefter en brant nedgång. Vad gäller knipen, en partiell flyttare, har sannolikt raden av extremt milda senhöstar och vintrar under 1990-talet lett till en ökad övervintringsfrekvens i svenska vatten med följande låga och avtagande sträckssiffror.

Gruppen rovfåglar uppvisar ungefär lika många arter med en positiv som med en negativ utveckling (totalt tolv arter: fem stabila, fyra ökande, tre minskande). Stadigt ökande sedan 1970-talet är glada, pilgrimsfalk och brun kärrhök. Hos gladan är ökningen imponerande, ja rent av direkt förbluffande. Sålunda passerar idag i runda tal 15-20 gånger fler glador över Falsterbo än för 25 år sedan. Oroande är bivräkens nästan kontinuerligt sjunkande siffror, vilka säkerligen speglar en reell populationsnedgång. Var orsakerna till denna nedgång skall sökas är dock oklart: i häckningsområdena, i vinterkvarteren eller längs sträckvägarna?

Beträffande den blå kärrhökens och fjällvrakens ogynnsamma utveckling under de senaste tio åren föreligger rimligen ett samband med klena smågnagarbestånd och utebliven ungproduktion i de två arternas nordliga utbredningsområde.

Som tidigare påtalats är vadar- och måsmaterialet i denna undersökning föga användbart i monitoring-sammanhang. Ett ringa antal arter har trots detta medtagits i indextabellen. En majoritet av dessa kännetecknas av klart avtagande siffror (totalt åtta arter: fem minskande, två stabila, en ökande). Särskilt tydlig är tillbakagången hos enkelbeckasin, tofsvipa och skrattnäs, arter vilkas vikan- de tendens också är känd genom nationella häckfågeltaxeringar. Den enda art, som tvärtom uppvisar ökande sträckssiffror, är fiskmåsen (nordliga populationer med sträckkulmination under senhösten?).

Verkligt oroande är utvecklingen i den sista gruppen i tabell 3. Av 28 undersökta tättingar (inklusive två duvarter) karakteriseras sålunda mer än hälften av en långsiktig och signifikant tillbakagång, medan en enda art kan betecknas som ökande (totalt tjugoåtta arter: sexton minskande, elva stabila, en ökande). En av de kraftigast minskande arterna har redan omnämnts, nämligen kråkan hos vilken de avtagande sträckssiffrorna till största delen torde bero på ändrade flyttnings- eller övervintringsvanor. För så gott som samtliga övriga arter torde minskningen i Falsterbomaterialet spegla reella beståndsförändringar. Säkerligen gäller detta tropikflyttare som fältpiplärka, sädesärla, ladusvala, backsvala och trädpiplärka, men också medel- eller kortdistansflyttare som sånglärka, stare, skogsduva, vinterhämling och hämling. Tillbakagången har alltså inte minst drabbat en rad karaktärsarter i det svenska sommarlandskapet, vilka nog utan överdrift kan betecknas som "folkära". Jag tänker här på ladusvala, sädesärla, sånglärka och stare, vilkas sträckssiffror under de senaste årtiondena minskat med 65-85 %.

Det känns naturligtvis frestande att här även blicka tillbaka på äldre sträckmaterial från Falsterbo, insamlat under åren 1942-44 (Rudebeck 1950) samt 1949-60 (Ulfstrand m.fl. 1974). För en grupp, nämligen rovfågeln, har dylika jämförelser nyligen publicerats (Kjellén & Roos 2000). Skillnader i målsättning samt bevaknings- och registreringsrutiner mellan de tre undersökningsperioderna gör dock sådana jämförelser ytterst vanskliga, och för andra grupper än de vid Falsterbo

oftast prioriterade rovfågarna kan de definitivt inte rekommenderas.

SLUTORD Hösten 2000 var min sista på Nabben, vilket synes innebära att den serie av strikt standardiserade sträckräkningar som bedrivits vid Falsterbo höstarna 1973-2000 nu avbrytes. Just det nära nog rigida fasthållandet vid de för 28 år sedan införda bevakningsrutinerna gör nog denna observationsserie helt unik, inte bara i Sverige utan även internationellt. Tre av seriens mest utmärkande drag är den från år till år fasta observationsplatsen (Nabben), den fasta observationstiden (11 augusti - 20 november, dagligen från gryningen till kl 14.00, helt oberoende av väder och sträckintensitet) samt inte minst den fasta observationstekniken (en avskilt och självständigt arbetande person).

Nämnas bör kanske också att 99,8% av bevakningen under de sammanlagt 2856 observationsdagarna (28 x 102) genomförts av tre personer,

nämligen Bengt Bengtsson (173), Håkan Lindskog (315) och GR (2363 dagar).

I såväl denna som i tidigare årsrapporter, publicerade eller opublicerade, har jag i huvudsak ägnat mig åt övervakningsaspekten, alltså sträcksisfrornas användbarhet som monitoring-instrument. Men naturligtvis innehåller det insamlade materialet också ett överflöd av upplysningar i andra frågor, exempelvis rörande flyttningstider och sträckets väderberoende hos olika fågelarter. Och förhoppningsvis skall jag i sinom tid kunna presentera en samlad och fyllig redogörelse för de tjugioåttio höstarna, som ej inskränker sig till ren "årssummeexercis".

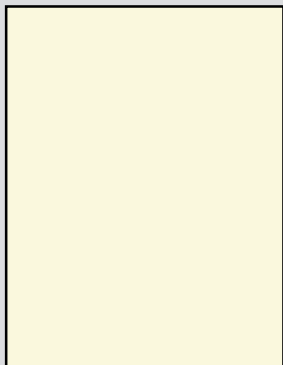
Denna artikel utgör:

Meddelande nr 206 från Falsterbo Fågelstation

REFERENSER

- Kjellén, N. & Roos, G. 2000. Population trends in Swedish raptors demonstrated by migration counts at Falsterbo, Sweden 1942-97. *Bird Study* 47: 195-211.
- Roos, G. 2000. Sträckfågelräkningar vid Falsterbo hösten 1999. *Fåglar i Skåne* 1999. Anser suppl. 44: 65-91. Lund.
- Rudebeck, G. 1950. *Studies on bird migration. Vår Fågelvärld* suppl. 1. Lund.
- Ulfstrand, S., Roos, G., Alerstam, T. & Österdahl, L. 1974. *Visible bird migration at Falsterbo, Sweden. Vår Fågelvärld* suppl. 8. Lund.

GUNNAR ROOS
Falkvägen 21, 239 32 Skanör

artikelförfattaren

Gunnar Roos bor i Skanör och är nybliven pensionär efter att ha arbetat professionellt med sträckfågelräkningar i Falsterbo för Naturvårdsverkets och Lantbruksuniversitetets räkning sedan 1973. Gunnar växte upp i Skanör och blev tidigt fascinerad av sträckande fåglar under duv- och andjakt på Näset. Fågelintresset tog sedermera över, och han har sedan dess ägnat sitt liv åt sträckstudier och ringmärkning på Näset. Gunnar Roos var en drivande kraft på Falsterbo Fågelstation under 70- och 80-talet.

tabell 1

UTSTRÄCKKANDE FÅGLAR registrerade vid Falsterbo (Nabben) hösten 2000, per tiodagsperiod samt totalt.
Observationsperiod: 11 aug - 20 nov. Daglig bevakning från gryning till kl. 14.00.

Art	Aug II	Aug III	Sep I	Sep II	Sep III	Okt I	Okt II	Okt III	Nov I	Nov II	Totalt
<i>Små-/Storlom</i>	0	0	0	12	0	29	0	2	22	0	65
<i>Vitråbbad islom</i>	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	2
<i>Gavia adamsii</i>	0	0	0	1	0	0	0	2	0	0	3
<i>Gavia immer/adamsii</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
<i>Podiceps cristatus</i>	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
<i>Podiceps grisegena</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Ardea cinerea</i>	8	4	3	17	0	5	1	1	7	0	46
<i>Ciconia nigra</i>	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
<i>Cygnus olor</i>	0	0	11	53	34	2	70	28	79	54	331
<i>Cygnus columbianus</i>	0	0	0	0	0	19	11	168	240	41	479
<i>Cygnus cygnus</i>	0	0	0	0	0	0	0	13	10	15	38
<i>Anser brachyrhynchus</i>	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
<i>Anser albifrons</i>	0	0	0	0	0	48	26	0	0	33	107
<i>Anser anser</i>	0	25	0	30	185	178	549	347	399	954	2667
<i>Branta canadensis</i>	0	0	0	0	0	0	0	131	0	0	131
<i>Branta leucopsis</i>	0	0	470	2315	1097	1228	772	3912	2246	2334	14374
<i>Branta bernicla</i>	0	0	0	302	30	235	379	1920	111	67	3044
<i>Tadorna tadorna</i>	0	6	0	0	0	0	0	0	0	0	6
<i>Anas penelope</i>	11	148	2105	1166	17	3263	1084	1120	367	142	9423
<i>Anas strepera</i>	0	0	0	0	0	0	0	0	7	2	9
<i>Anas crecca</i>	3	25	100	46	0	24	0	3	0	0	201
<i>Anas platyrhynchos</i>	0	0	0	1	0	6	0	90	9	54	160
<i>Anas acuta</i>	0	24	184	36	2	75	24	52	2	3	402
<i>Anas clypeata</i>	0	1	6	1	0	74	2	9	0	0	93
<i>Aythya ferina</i>	0	0	4	0	0	13	0	5	0	17	39
<i>Aythya fuligula</i>	2	0	1	1	0	19	5	54	0	14	96

tabell 1 (forts.)

Art		Aug II	Aug III	Sep I	Sep II	Sep III	Okt I	Okt II	Okt III	Nov I	Nov II	Totalt
Bergand	<i>Aythya marila</i>	0	0	0	0	0	0	0	10	0	7	17
Ejder	<i>Somateria mollissima</i>	1264	575	5652	22570	7997	40127	10525	25392	10554	1465	126121
Praktejder	<i>Somateria spectabilis</i>	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	3
Alfågel	<i>Clangula hyemalis</i>	0	0	0	0	0	0	0	13	13	2	28
Sjöorre	<i>Melanitta nigra</i>	50	0	627	569	75	90	0	148	3	4	1566
Svärta	<i>Melanitta fusca</i>	0	0	0	93	0	0	0	16	0	10	119
Knipa	<i>Bucephala clangula</i>	0	0	0	0	0	0	0	31	0	78	109
Småskrake	<i>Mergus serrator</i>	0	0	4	155	20	1182	46	338	259	112	2116
Storskrake	<i>Mergus merganser</i>	0	0	0	0	0	0	0	7	1	4	12
Bivränk	<i>Pernis apivorus</i>	53	1047	140	212	20	0	0	0	0	0	1472
Brun glada	<i>Milvus migrans</i>	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	4
Röd glada	<i>Milvus milvus</i>	5	3	12	10	84	89	378	0	83	3	667
Havsörn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	0	0	1	1	0	0	1	0	2	2	7
Smutsgam	<i>Neophron percnopterus</i>	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Brun kärrhök	<i>Circus aeruginosus</i>	69	73	50	48	18	4	3	5	0	0	270
Blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>	0	3	2	6	7	9	13	16	32	7	95
Ängshök	<i>Circus pygargus</i>	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Duvhök	<i>Accipiter gentilis</i>	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Sparvhök	<i>Accipiter nisus</i>	180	893	651	1590	279	351	1313	5321	4015	622	15215
Ormvränk	<i>Buteo buteo</i>	14	9	133	73	81	1355	7174	289	555	17	9700
Fjällvråk	<i>Buteo lagopus</i>	0	0	0	0	2	11	71	154	63	11	312
Fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>	13	34	28	6	0	0	1	0	0	0	82
Tornfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	26	20	17	36	36	10	10	6	4	0	165
Aftonfalk	<i>Falco vespertinus</i>	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Stenfalk	<i>Falco columbarius</i>	0	0	8	22	2	2	4	9	0	0	47
Lärkfalk	<i>Falco subbuteo</i>	0	1	3	4	1	0	0	0	0	0	9
Pilgrimsfalk	<i>Falco peregrinus</i>	1	1	4	2	0	1	6	2	1	0	18
Trana	<i>Grus grus</i>	0	0	0	8	9	21	658	73	315	0	1084
Strandskata	<i>Haematopus ostralegus</i>	86	2	48	0	0	0	0	0	0	0	136

tabell 1 (forts.)

Art		Aug II	Aug III	Sep I	Sep II	Sep III	Okt I	Okt II	Okt III	Nov I	Nov II	Totalt
Större strandpipare	<i>Charadrius hiaticula</i>	86	61	12	9	0	0	0	0	0	0	168
Ljungpipare	<i>Pluvialis apricaria</i>	51	29	11	0	4	2	3	105	15	560	780
Kustpipare	<i>Pluvialis squatarola</i>	27	0	1	0	0	0	0	0	0	0	28
Tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>	0	0	0	0	13	0	41	13	0	0	67
Kustsnäppa	<i>Calidris canutus</i>	15	0	47	0	0	0	0	0	0	0	62
Sandlöpare	<i>Calidris alba</i>	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Kärnsnäppa	<i>Calidris alpina</i>	486	277	198	8	0	20	0	35	6	0	1030
Brushane	<i>Philomachus pugnax</i>	60	22	101	0	0	0	0	0	0	0	183
Enkelbeckasin	<i>Gallinago gallinago</i>	30	11	59	21	11	0	0	6	0	0	138
Myrspov	<i>Limosa lapponica</i>	16	0	10	0	0	0	0	0	0	0	26
Småspov	<i>Numenius phaeopus</i>	7	18	0	0	0	0	0	0	0	0	25
Storspov	<i>Numenius arquata</i>	27	37	8	5	0	0	0	0	0	0	77
Svartsnäppa	<i>Tringa erythropus</i>	11	1	0	0	0	0	0	0	0	0	12
Rödbena	<i>Tringa totanus</i>	12	20	0	0	0	0	0	0	0	0	32
Gluttsnäppa	<i>Tringa nebularia</i>	11	0	15	0	0	0	0	0	0	0	26
Grönbenä	<i>Tringa glareola</i>	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
Roskarl	<i>Arenaria interpres</i>	0	0	17	0	0	0	0	0	0	0	17
Smaln. simsnäppa	<i>Phalaropus lobatus</i>	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Labb	<i>Stercorarius parasiticus</i>	1	3	5	4	0	0	0	0	0	0	13
Dvärgmås	<i>Larus minutus</i>	0	2	1	1	0	0	0	504	337	26	871
Skrattmås	<i>Larus ridibundus</i>	406	171	29	225	76	12	67	132	35	42	1195
Fiskmås	<i>Larus canus</i>	157	33	10	0	0	4	0	19	115	135	473
Tretåig mås	<i>Rissa tridactyla</i>	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
Skräntärna	<i>Sterna caspia</i>	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Fisk/Silvertärna	<i>S. hirundo/paradisaea</i>	114	144	97	0	0	0	0	0	0	0	355
Småtärna	<i>Sterna albifrons</i>	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Svarttärna	<i>Chlidonias niger</i>	4	0	6	0	0	0	0	0	0	0	10
Obest. alka	<i>Uria aalge/Alca torda</i>	0	0	0	0	0	0	0	99	0	2	101
Skogsduva	<i>Columba oenas</i>	9	26	42	547	604	199	2049	1594	1108	135	6313

tabell 1 (forts.)

Art	Aug II	Aug III	Sep I	Sep II	Sep III	Okt I	Okt II	Okt III	Nov I	Nov II	Totalt
Ringduva	0	0	6	0	181	3718	62218	73002	140516	10943	290584
Turkduva	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	3
Gök	0	1	0	0	2	0	0	0	0	0	3
Jorduggla	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Tornseglare	7457	613	4	6	0	0	0	0	0	0	8080
Alpseglare	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Trädiärka	0	0	0	0	158	298	300	88	18	2	864
Sånglärka	0	0	0	2	116	257	389	125	42	0	931
Berglärka	0	0	0	0	0	0	6	2	0	0	8
Backsvala	140	397	63	78	10	2	0	0	0	0	690
Ladusvala	589	2439	3561	3193	1048	201	61	40	13	6	11151
Hussvala	1210	3102	149	94	14	0	0	0	0	0	4569
Obest. svala	0	30	0	0	0	0	0	0	0	0	30
Fältpiplärka	1	3	2	0	0	0	0	0	0	0	6
Trädpiplärka	12066	640	1046	40	17	3	0	0	0	0	13812
Ängspiplärka	0	0	132	569	2656	1871	258	258	196	73	6013
Rödstrupig pipilärka	0	0	1	5	1	0	0	0	0	0	7
Skärpiplärka	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	2
Gulärka	5903	13206	6117	618	4	0	0	0	0	0	25848
Citronärka	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2
Forsärla	0	0	2	24	19	11	13	4	2	0	75
Sädesärka	14	96	94	115	14	3	1	0	0	1	338
Stenskvätta	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
Björktrast	0	0	0	0	0	0	0	0	2920	2285	5284
Taltrast	0	0	0	0	2	1380	17	0	0	0	1399
Rödvingetrast	0	0	0	0	0	0	0	5589	90	5	5684
Dubbeltrast	0	0	0	0	0	22	11	94	0	2	129
Kungsfågel	0	0	0	0	0	0	27	155	40	0	222
Blåmes	0	0	0	0	62	235	161	0	0	0	458

tabell 1 (forts.)

Art	Aug II	Aug III	Sep I	Sep II	Sep III	Okt I	Okt II	Okt III	Nov I	Nov II	Totalt
Varfågel	0	0	0	0	0	1	3	5	3	1	13
Kaja	0	0	0	0	53	182	11302	14257	14732	785	41311
Råka	0	3	0	0	69	108	1237	2355	2193	277	6242
Kråka	0	0	0	0	6	11	43	421	795	247	1523
Stare	1472	385	130	125	2145	9584	25444	12172	18247	1754	71458
Bo/Bergfink	0	0	3500	13340	32113	123913	23923	60029	33755	7259	297832
Grönfink	0	0	39	26	23	2324	3607	17300	22777	7053	53149
Steglits	0	0	0	32	522	89	415	557	664	295	2574
Grönsiska	0	0	0	1242	1233	9063	2598	550	596	661	15943
Hämpling	12	0	15	1916	2521	6553	4371	1043	145	20	16596
Vinterhämpling	0	0	0	0	0	0	0	1204	348	313	1865
Gräsiska	0	0	0	0	0	0	8	13	3	14	38
Obest. korsnäbb	0	0	0	0	0	0	30	24	0	0	54
Rosenfink	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Lappsparv	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
Snösparv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	97	97
Gulsparv	0	0	0	0	0	0	56	92	252	51	451
Ortolansparv	4	0	1	0	0	0	0	0	0	0	5
Sävsparv	0	0	0	23	387	99	205	70	7	7	798
Totalt	32200	24668	25800	51656	54082	208638	161991	231727	259373	39130	1089265

tabell 2

EXCEPTIONELLA ÅRSSUMMOR - låga och höga - vid Falsterbo hösten 2000 (se även tab. 3).

Art		2000	1973-99		
			Min	Max	Medel
Låga årssummor					
Duvhök	<i>Accipiter gentilis</i>	1	2 (2 år)	63 (1991)	19
Stenfalk	<i>Falco columbarius</i>	47	33 (1973)	202 (1987)	108
Tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>	67	155 (1994)	1530 (1982)	559
Skrattmås	<i>Larus ridibundus</i>	1195	1894 (1999)	11159 (1980)	5918
Backsvala	<i>Riparia riparia</i>	690	786 (1999)	9233 (1975)	3749
Fältpiplärka	<i>Anthus campestris</i>	6	3 (1993)	113 (1974)	29
Rödstr. piplärka	<i>Anthus cervinus</i>	7	3 (1996)	70 (1974)	29
Gulspär	<i>Emberiza citrinella</i>	451	583 (1996)	9883 (1973)	2995
Höga årssummor					
M. sångsvan	<i>Cygnus columbianus</i>	479	0 (1973)	324 (1992)	105
Bläsand	<i>Anas penelope</i>	9423	2130 (1997)	8159 (1993)	4463
Röd glada	<i>Milvus milvus</i>	667	19 (1973)	574 (1999)	223
Sparvhök	<i>Accipiter nisus</i>	15215	2287 (1973)	17042 (1984)	9321
Pilgrimsfalk	<i>Falco peregrinus</i>	18	1 (2 år)	22 (1997)	8
Trana	<i>Grus grus</i>	1084	0 (2 år)	2188 (1998)	227
Ljungpipare	<i>Pluvialis apricaria</i>	780	85 (1996)	877 (1990)	306
Dvärgmås	<i>Larus minutus</i>	871	9 (1999)	1337 (1994)	192
Grönfink	<i>Carduelis chloris</i>	53149	12800 (1974)	66606 (1989)	30566
Steglits	<i>Carduelis carduelis</i>	2574	207 (1982)	2761 (1975)	781

tabell 3

HÖSTSTRÄCKET VID FALSTERBO 1973-2000

- årliga fluktuationer i höststräckets numerär vid Nabben hos sextiofyra arter.

Dagligen 11 aug - 20 nov från gryning till kl. 14.00. Årsummorna har normaliserats och en genomsnittlig årssumma indexeras som 100 i tabellen.

Exempel: den genomsnittliga årssumman är 7238 ex för prutgås; denna summa har sedan normaliserats till 100 (%). Årsumman för prutgås år 2000 blev 3044 ex, vilket står som 42 (%) i tabellen eftersom $3040/7238 \cdot 100\% = 42\%$, d.v.s. 42% av den genomsnittliga årssumman för prutgås.

Det blir enkelt att jämföra olika arters sträckfluktuationer när årsummorna är normaliserade.

	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	N=100
Andfåglar																													
Knölsvan	39	78	97	108	140	150	23	60	95	49	84	95	103	86	60	85	93	140	124	155	188	152	191	79	53	145	71	57	581
M. sångsvan	0	74	22	36	56	85	16	65	30	90	52	106	127	78	82	77	99	47	193	274	140	34	131	255	55	149	23	404	118
Sångsvan	51	121	48	189	154	73	20	66	77	81	48	105	147	63	101	65	105	67	100	72	181	124	242	111	25	205	111	43	88
Grågås	2	7	4	11	15	9	6	11	30	16	36	43	39	11	22	83	102	100	143	160	148	129	140	171	165	589	403	205	1 300
Vitkindad gås	1	15	24	46	41	22	5	20	21	48	8	10	44	37	84	114	167	56	122	162	431	139	129	209	109	393	72	271	5 306
Prutgås	9	16	39	22	3	44	12	3	39	95	92	28	65	74	57	262	22	192	127	27	583	113	373	72	117	207	65	42	7 238
Blåsand	68	63	85	61	61	109	44	72	105	63	173	127	85	98	86	104	98	92	148	81	176	174	103	81	46	129	65	203	4 641
Kricka	96	61	110	108	81	171	124	227	297	223	212	168	126	122	113	81	37	49	33	62	21	101	43	6	13	78	8	29	698
Gräsand	105	42	65	52	65	94	59	170	188	175	90	88	90	95	464	126	94	41	40	133	85	32	39	85	18	199	22	44	364
Stjärtrand	102	109	108	57	73	97	69	80	163	144	99	130	170	88	88	85	93	115	169	107	124	129	62	36	60	142	22	79	508
Skedand	176	51	67	48	45	76	76	103	92	128	139	89	120	104	79	103	40	65	184	138	151	202	115	160	33	55	37	124	75
Ejder	33	59	92	76	112	106	59	100	83	124	101	90	63	110	67	115	118	97	87	149	151	103	173	103	96	138	61	134	94 148
Sjöorre	2	5	36	25	19	31	8	29	37	53	72	120	49	100	24	16	8	31	544	116	539	142	165	166	149	187	45	82	1 908
Svårta	81	99	178	197	169	102	112	186	192	20	124	106	165	160	57	60	118	137	37	167	76	68	15	9	40	38	11	76	156
Knipa	100	65	55	55	181	222	54	198	191	157	185	164	82	196	182	69	193	21	90	68	33	21	32	42	14	65	38	27	406
Småskrake	119	86	75	137	142	194	99	187	152	80	76	91	180	120	98	54	87	51	38	64	110	62	71	41	22	153	30	181	1 172
Årsmedel	62	59	69	77	85	99	49	99	112	97	99	98	103	96	104	94	92	81	136	121	196	108	127	102	63	179	68	125	

tabell 3 (forts.)

HÖSTSTRÄCKET VID FALSTERBO 1973-2000 - årliga fluktuationer i höststräckets numerär vid Nabben hos sextiofyra arter. Dagligen 11 aug - 20 nov från gryning till kl. 14.00. Årsummorna har normaliserats och en genomsnittlig årssumma indexeras som 100 i tabellen.

	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	N=100
Rovfåglar																													
Toisvåpa	206	299	178	119	171	72	124	110	59	215	79	91	149	98	63	100	85	64	40	117	72	45	27	42	43	46	46	40	3710
Bivråk	8	18	15	10	28	20	20	27	36	34	15	47	48	55	59	61	109	114	157	137	202	205	209	223	183	240	241	279	239
Brun kärrhök	29	43	52	63	43	22	38	41	38	86	82	58	49	57	57	97	231	192	169	137	130	145	163	139	175	122	187	155	174
Blå kärrhök	71	129	92	107	204	195	95	124	181	112	99	135	76	140	83	76	157	93	101	60	61	55	51	82	60	33	40	88	109
Duvhök	32	32	37	11	96	139	11	54	112	193	91	70	32	80	96	161	70	102	337	220	193	204	96	107	118	64	37	5	19
Sparvhök	24	65	60	43	114	78	51	70	104	97	143	179	99	126	117	95	134	120	135	66	84	122	77	110	71	131	125	160	9531
Omrörak	125	202	69	94	162	106	89	125	188	68	127	98	42	81	89	72	116	71	77	132	72	77	73	44	54	108	114	8477	
Fjällvråk	53	98	39	48	212	285	25	40	207	103	56	247	169	109	229	131	74	144	99	61	68	54	69	49	14	43	19	55	569
Fiskgjuse	63	108	91	91	92	58	74	47	59	189	148	84	81	98	67	127	141	126	108	109	131	119	76	71	106	86	164	86	95
Tornfalk	96	106	146	120	89	105	85	72	92	240	84	63	72	70	113	127	181	91	172	73	109	73	54	61	88	42	99	77	214
Stenfalk	31	155	76	75	97	168	51	52	79	76	147	99	135	174	192	157	89	114	86	63	65	125	86	67	154	75	67	45	105
Pilgrimsfalk	23	35	47	23	12	12	23	47	23	23	58	94	70	94	70	82	176	82	94	129	164	188	211	223	258	152	176	211	9
Årsmedel (rovfåglar)	63	107	75	67	110	105	57	67	93	130	89	108	90	95	102	109	127	113	131	104	118	117	100	104	109	91	109	110	
Vadare och måsar																													
St. strandpip.	75	144	136	96	40	161	192	170	122	264	96	88	231	61	108	134	56	20	128	136	82	17	35	5	13	148	13	29	578
Tofsvipa	111	153	101	279	185	89	47	123	80	283	135	137	38	87	102	61	67	33	207	153	59	29	61	35	50	52	31	12	541
Kärnåppa	185	91	268	31	53	168	67	70	200	224	118	55	150	45	101	128	52	76	129	277	50	31	16	5	37	106	35	32	3218
Enkelbeckasin	80	234	147	144	119	127	102	148	117	181	122	90	136	54	83	132	95	144	105	75	45	132	47	20	18	34	16	53	261
Labbe	61	53	134	93	69	203	97	81	61	93	267	166	142	65	89	134	73	69	24	97	101	186	130	44	134	61	20	53	25
Dvärgmås	13	50	45	61	134	90	18	82	275	39	64	30	41	80	101	80	56	37	30	303	11	617	62	29	9	37	4	402	217
Skratmås	106	122	88	143	130	114	113	194	160	111	100	114	185	165	129	157	137	71	90	45	62	46	44	42	44	34	33	21	5749
Fiskmås	14	35	26	46	34	104	55	105	112	73	87	61	132	203	85	107	140	171	193	135	157	90	48	231	86	68	141	61	777
Årsmedel (vadare & måsar)	81	110	118	112	95	132	86	122	141	158	124	93	132	95	100	117	84	78	113	153	71	143	55	51	49	67	37	83	

tabell 3 (forts.)

HÖSTSTRÄCKET VID FALSTERBO 1973-2000 - årliga fluktuationer i höststräckets numerär vid Nabben hos sextiofyra arter. Dagligen 11 aug - 20 nov från gryning till kl. 14.00. Årsummorna har normaliserats och en genomsnittlig årssumma indexeras som 100 i tabellen.

Tättingar och duvor																													
73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	00	N=100	
81	71	116	173	105	79	118	122	122	140	206	168	114	127	109	75	137	87	68	120	87	59	73	43	28	61	26	85	7466	
61	87	97	145	82	57	82	139	93	99	105	88	48	108	106	94	121	152	87	153	124	87	81	113	66	131	53	141	206500	
80	85	70	126	84	61	53	67	137	81	108	188	35	43	28	12	51	53	71	89	187	164	205	245	172	66	76	163	531	
215	96	218	363	194	145	121	75	60	60	60	67	68	150	32	35	113	104	60	131	93	35	86	32	42	41	21	73	1275	
276	348	205	241	125	98	62	27	169	134	36	36	44	27	80	36	44	241	0	312	98	0	18	9	0	27	36	71	11	
46	207	254	96	186	66	92	118	80	98	237	64	72	38	94	58	218	106	162	103	71	70	76	54	60	33	22	19	3640	
137	196	192	93	104	140	91	128	145	101	180	117	115	79	103	76	87	71	106	118	107	84	39	19	34	42	46	50	22509	
35	155	283	77	77	148	106	59	114	60	237	87	180	123	49	118	150	80	98	70	133	31	56	11	46	93	43	81	5615	
65	406	255	216	219	68	155	90	129	165	115	97	140	111	65	72	29	47	57	11	29	50	32	36	25	22	22	28		
171	184	127	84	78	53	48	64	63	75	121	54	249	155	208	239	164	81	39	130	18	67	32	41	116	46	21	72	19142	
56	115	86	130	126	201	47	80	68	33	100	100	150	103	129	70	91	117	146	97	75	32	205	210	41	85	34	73	8285	
84	245	172	158	119	81	133	119	102	60	70	88	126	238	112	67	126	74	242	144	32	91	17	10	17	17	32	24	29	
46	118	96	107	91	94	96	67	113	148	158	153	154	138	128	139	138	81	66	141	83	126	73	45	42	55	38	66	39091	
49	156	110	118	115	113	63	86	97	107	169	190	84	52	49	169	86	102	89	87	79	160	87	76	65	68	122	62		
70	188	168	261	207	67	177	104	236	110	102	67	80	113	124	86	187	71	75	56	33	29	53	9	32	51	15	29	1182	
73	337	227	242	242	235	37	22	110	198	51	139	88	66	44	15	73	37	29	66	22	125	51	88	15	0	73	95	14	
53	59	48	144	118	65	70	90	121	112	145	112	51	81	93	164	141	120	121	120	127	89	73	136	62	75	79	131	31654	
65	82	111	285	136	82	49	149	109	73	158	100	32	120	112	65	91	68	114	141	68	76	141	90	69	80	48	86	7293	
180	122	176	325	273	152	81	117	118	207	169	147	42	96	64	59	102	76	37	40	27	37	13	43	27	12	24	34	4513	
98	97	136	166	188	145	123	154	148	131	107	124	79	115	64	69	132	86	46	163	81	36	69	71	22	59	36	55	129054	
78	41	133	113	76	69	55	48	60	66	68	88	78	156	57	110	212	163	122	93	84	166	64	170	88	41	132	169	31373	
106	106	327	87	131	56	36	43	33	24	38	31	39	80	32	44	87	99	86	125	99	89	96	205	71	109	216	305	845	
49	160	204	28	51	76	35	96	126	168	48	105	79	41	107	276	115	135	88	30	99	169	64	72	60	73	181	65	24590	
96	163	214	357	198	91	43	65	61	51	108	70	55	100	116	47	118	133	76	72	137	72	106	41	41	71	31	67	24684	
103	290	304	311	106	119	149	79	43	94	74	50	77	52	122	40	107	137	125	102	61	42	25	49	23	11	16	89	2091	
252	243	149	324	35	19	19	16	77	61	45	122	20	31	67	93	123	67	84	181	428	80	13	4	61	126	2	58	166	
340	123	287	140	112	54	53	77	146	95	67	48	63	138	50	120	193	182	46	141	95	69	24	20	48	21	32	16	2904	
135	136	101	493	210	148	129	88	74	56	97	114	94	87	192	39	70	37	72	99	62	20	82	43	17	21	15	69	1150	
111	165	174	193	135	99	83	85	106	100	114	100	88	99	91	85	123	99	86	114	94	73	73	71	50	55	51	83		

tabell 4

VILKA TRENDER KAN SES? Korrelation årssumma-kalenderår (*Spearman r_s*) hos sextiofyra fågelarter under tjugoåttio höstar vid Falsterbo 1973 - 2000 (jfr. tab. 3).

* = $p < 0,05$; ** = $p < 0,01$; *** = $p < 0,001$.

Art	r_s	Art	r_s
Andfåglar		Tättingar och duvor	
Kricka	- 0,64***	Kråka	- 0,88***
Svärta	- 0,61***	Fältpiplärka	- 0,84***
Knipa	- 0,53**	Sävspurv	- 0,77***
Småskrake	- 0,40*	Sädesärta	- 0,76***
Gräsand	- 0,27	Ladusvala	- 0,74***
Stjärtand	- 0,13	Stare	- 0,71***
Skedand	+ 0,13	Vinterhämling	- 0,63***
Sångsvan	+ 0,16	Sånglärka	- 0,61***
Knölsvan	+ 0,18	Berglärka	- 0,61***
Bläsand	+ 0,40*	Rödstrupig piplärka	- 0,60***
Ejder	+ 0,48**	Gulspurv	- 0,60***
Mindre sångsvan	+ 0,52**	Varfågel	- 0,52**
Prutgås	+ 0,65***	Skogsduva	- 0,51**
Sjöorre	+ 0,69***	Backsvala	- 0,49**
Vitkindad gås	+ 0,82***	Hämling	- 0,41*
Grågås	+ 0,96***	Trädpiplärka	- 0,38*
Rovfåglar		Hussvala	- 0,35
Bivrák	- 0,80***	Gulärta	- 0,34
Blå kärrhök	- 0,63***	Snöspurv	- 0,26
Ormvrák	- 0,38*	Råka	- 0,17
Tornfalk	- 0,34	Forsärta	- 0,16
Fjällvråk	- 0,22	Ängspiplärka	- 0,11
Stenfalk	- 0,09	Grönsiska	+ 0,07
Duvhök	+ 0,28	Ringduva	+ 0,18
Fiskgjuse	+ 0,29	Trädlärka	+ 0,25
Sparvhök	+ 0,52**	Kaja	+ 0,25
Brun kärrhök	+ 0,82***	Steglits	+ 0,28
Pilgrimsfalk	+ 0,88***	Grönfink	+ 0,39*
Glada	+ 0,97***		
Vadare och måsar			
Enkelbeckasin	- 0,68***		
Skrattmås	- 0,67***		
Tofsvipa	- 0,63***		
Större strandpipare	- 0,51**		
Kärnsnäppa	- 0,45*		
Labb	- 0,20		
Dvärgmås	- 0,11		
Fiskmås	+ 0,50**		

